

7

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO
KAIMO REIKALŲ IR DARNIOS PLĖTROS SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DZŪKIJOS
NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ)
PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TAP 16-765(2); TAIS 15-12418(4))**

2016-06-27 Nr. NV-2069

Vilnius

Projekto rengėja: Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas, esmė. Projekto tikslas – patvirtinti Dzūkijos nacionalinio parko ir jo zonų ribų bei tvarkymo planus.

Esamas Nacionalinio parko ir jo zonų ribos bei planavimo scheme numatytos teritorijos tvarkymo priemonės ne visada optimaliai atitinka žemės naudmenų ir sklypų ribas, gamtos ir kultūros paveldo kompleksų (vertybių) išsidėstymą, apsaugos ir naudojimo, didėjančius rekreacinių paslaugų ir lankytojų srautų poreikius. Tai sąlygoja esamų ribų ir tvarkymo priemonių peržiūrėjimo ir keitimo būtinybę.

Projektu nustatomi šie sprendiniai:

1. *Keičiamos Nacionalinio parko išorinės ribos:* iš parko teritorijos išbraukiami (prijungiant prie Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato) su Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato ekosistema betarpiškai susiję Marcinkonių girininkijos 218 kvartalas ir Musteikos girininkijos 233 kvartalo pietrytinė dalis; Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato 37 kvartale bei Musteikos girininkijos 248 kvartale rezervato ir Nacionalinio parko riba nustatoma pagal Marcinkonių – Pogarendos kelią (kelio atkarpa yra dviračių turizmo trasa; šiuo metu turistai keliauja per rezervatą). Šie pakeitimai įsigalios tik nustatyta tvarka parengus ir patvirtinus Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato planavimo schemą (ribų ir tvarkymo planus).

2. *Keičiamos konservacinio prioriteto zonų ribos:* į Subartonių miško botaninį draustinį įtraukiami biologiniu požiūriu vertingi miško sklypai; Subartonių memorialiniam draustiniui suteikiamas kompleksinio draustinio statusas, pavadinant jį Subartonių kraštovaizdžio draustiniu; plečiamas Subartonių kraštovaizdžio draustinis, įtraukiant vakarinį Subartonių kaimo pakraštį (šiuo metu jis patenka į ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zoną), Balyno kalną, Gelovinės ežerą su paežerės šventvietėmis ir Gelovinės upelio aukštupį (šiuo metu patenka į Subartonių miško botaninį draustinį); atsižvelgiant į istorinius duomenis, faktinę padėtį ir žemės sklypų ribas, keičiamos Merkinės urbanistinio draustinio ribos; atsižvelgiant į kultūros paveldo ekspertų siūlomas kultūros paveldo vertybių ribas, koreguojamos Musteikos ir Žiogelių etnokultūrinių draustinių ribos; į Imiškių telmologinį draustinį įtraukiami Musteikos girininkijos 326 ir 336 miško kvartalai, draustinis pervadinamas Imškų telmologiniu draustiniu; mažinami Bakanauskų ir Didžiabalės telmologiniai draustiniai, jų ribas sutapatinant su pelkinių kompleksų ribomis; Ūlos kraštovaizdžio draustinio riba į vakarus nuo Mančiagirės koreguojama pagal reljefo formas, į draustinį įtraukiama Bižų pelkė su apypelkiu; Dėlyno telmologinis draustinis pervadinamas Dėlinio telmologiniu draustiniu; mažinamas Glyno kraštovaizdžio draustinis, dalį teritorijų priskiriant rekreacinio ir ūkinio prioriteto zonoms.

3. *Keičiamos kitų funkcinio prioriteto zonų ribos:* šiaurinėje ir rytinėje Merkinės dalyse ir Panaros kaime išskiriamos naujos gyvenamojo funkcinio prioriteto zonos, išskiriamos naujos rekreacinės (Glyno, Puvočių, Randamonių, Kuleinio, Lizdų) zonos, dalis buvusių žemės ir miškų ūkio bei visa buvusi vandens ūkio funkcinio prioriteto zona priskiriamos ekologinės apsaugos prioriteto zonai.

Atlikus pakeitimus Nacionalinio parko plotas sumažės 130 ha (apie 0,2 proc.). Konservacinio prioriteto zonų dalis Nacionaliniame parke sumažės apie 0,7 procento, rekreacinio prioriteto – apie 0,1 procento. Gyvenamojo prioriteto zonų dalis Nacionaliniame parke išaugs apie 0,4 procento.

Numatomas Projekto teisinio reguliavimo poveikis – pakeitus Nacionalinio parko ir jo funkcinį zonų ribas, žemės savininkams, valdytojams, naudotojams veiklos apribojimai, susiję su papildomų išlaidų ir negautų pajamų atsiradimu nebus nustatomi. Šiais specialiojo teritorijų planavimo dokumentais jokia iki šiol teritorijoje vykdyta veikla nėra uždraudžiama ar apribojama. Planuojamoje teritorijoje apribojimai yra mažinami, todėl žemės savininkai ir valdytojai nuostolių nepatirs. Poveikis valstybės finansams nenumatomas.

Derinimas. Po ministerijų atstovų 2016 m. gegužės 24 d. pasitarimo (protokolo Nr. 21, 5 kl.) nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

Dalykinio vertinimo išvada: Teikiamas nutarimo projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus patarėja

G. Gajauskienė

Gina Gajauskienė, tel. 870663765, el. p. gina.gajauskiene@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-06-16

Nr. (2-1)-28-4788

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Atsižvelgdami į 2015-05-23 vykusio ministerijų atstovų pasitarimo metu išsakytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Kanceliarijos Teisės departamento pastabas (2016-05-13 išvada Nr. NV-1504) ir pakartotinai įvertinę Teisingumo ministerijos 2016-03-18 raštu Nr. (1.6)-2T-316 pateiktas pastabas Nr. 5, 6, ir 7, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“ projektui (toliau – Projektas), teikiame pagal jas pakoreguotą Projektą. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės Kanceliarijos Teisės departamento pastabos Nr.1 parengta derinimo pažyma.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“ projektas, 1 lapas.
2. Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai, 17 lapų.
3. Pažyma dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“ projekto derinimo, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR
TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO**

201 m. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 23 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 4 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemą, kurią sudaro Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai, Dzūkijos nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas ir Dzūkijos nacionalinio parko tvarkymo planas (brėžiniai) (pridedama).

2. Nustatyti, kad Dzūkijos nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano (brėžinio) dalis ir Dzūkijos nacionalinio parko tvarkymo plano (brėžinio) dalis dėl bendros Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato ribos įsigalioja 2019 metų sausio 1 d.

3. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 29 d. nutarimą Nr. 419 „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas
2016-06-14

Teisės ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anulis
2016-06-14

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

201 m. d. nutarimu Nr.

DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI SPRENDINIAI

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dzūkijos nacionalinio parko (toliau – Nacionalinis parkas) planavimo schemą sudaro aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai, Nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų (toliau – Ribų planas) bei tvarkymo (toliau – Tvarkymo planas) planai (brėžiniai).

2. Ribų plano tikslai yra šie:

2.1. nustatyti Nacionalinio parko ir jo buferinės apsaugos zonos ribas;

2.2. nustatyti Nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonų ribas;

2.3. nustatyti Nacionalinio parko konservacinio funkcinio prioriteto zonų apsaugos tikslus.

3. Tvarkymo plano tikslai yra šie:

3.1. nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas bei jų reglamentus;

3.2. nustatyti gamtos apsaugos kryptis ir priemones;

3.3. nustatyti kultūros paveldo apsaugos kryptis ir priemones;

3.4. nustatyti rekreacinio naudojimo plėtros kryptis ir priemones;

3.5. nustatyti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros kryptis.

II SKYRIUS

TERITORIJOS FUNKCINIS ZONAVIMAS

4. Nacionaliniame parke pagal gamtos ir kultūros vertybių pobūdį ir jų išsidėstymą, rekreacinio bei gamybinio naudojimo galimybes ir gyvenamųjų vietovių tinklo ypatumus nustatomos šios funkcinio prioriteto zonos (Ribų plano brėžinys):

4.1. konservacinio funkcinio prioriteto zoną sudaro gamtiniai rezervatai ir draustiniai. Jų steigimo tikslai yra šie:

4.1.1. Musteikos gamtinio rezervato – išsaugoti natūralų Musteikos upelį ir unikalias miškų ekosistemas su būdingomis augalų, grybų ir gyvūnų rūšimis, Europos Bendrijos svarbos 7140¹ Tarpinių pelkių ir liūnų, 9010 *Vakarų taigos², 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų buveinėmis, saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių, ypač Šneiderio kirmvabalio, žvilgančiosios riestūnės populiacijomis, lūšies, juodojo gandro, žvirblinės pelėdos, pilkosios meletos, mažosios suktenės, pušinio plokščiavabalio, didžiojo skydvabalio, skaisčiosios raudonpintės buveinėmis bei etaloniniu sėkliniu miškų genofondu;

¹ Keturių simbolių derinys (pavyzdžiui, 1110) nurodo buveinės tipo kodą, kuris atitinka Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ kodą Europos Sąjungos buveinių interpretavimo vadove (EUR 15/2, 1999)

² Žymėjimas (*) nurodo Europos Bendrijos svarbos prioritetinius buveinių tipus, nustatytus 1992 m. gegužės 21 d. Europos Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos

4.1.2. Povilnio gamtinio rezervato – išsaugoti natūralų, raiškiu dubakloniu tekančią Povilnio upelį, būdingas slėnio miškų ir pelkių ekosistemas su Europos Bendrijos svarbos 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 9010 *Vakarų taigos, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių, ypač plačialapės klumpaitės populiacija, virgininio varpenio, raudonojo garbenio, ūdros, paprastojo kūjagalvio, didžiojo skydvabalio, tamsiarudės kempinės, rausvosios pintinės buveinėmis;

4.1.3. Skroblaus gamtinio rezervato – išsaugoti Skroblaus upelio ir jo intakų hidrografinę struktūrą bei hidrologinį režimą, unikalų pralaužtinio kanjoninio slėnio gamtinį kompleksą su Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 9010 *Vakarų taigos, 91T0 *Kerpinių pušynų, 91E0 *Aliuvinių miškų buveinėmis, saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių, ypač mažosios, paprastojo kūjagalvio, žvilgančiosios riestinės populiacijomis, raudonojo garbenio, daugiaskilčio varpenio, raistinės viksvos, raukšlėtosios smėliabitės, kopūstgalvio raukšlio buveinėmis;

4.1.4. Glyno kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškų Glyno ežero dubaklonį ir natūralų Glynupio upelį, akmens amžiaus gyvenviečių sankaupą bei būdingas miškų, pelkių ir vandens ekosistemas su Europos Bendrijos svarbos 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 9010 *Vakarų taigos, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, ligutės, Šneiderio kirmvabalio, kartuolės populiacijomis;

4.1.5. Kapiniškių kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti Skroblaus upelio ištakas, vienkieminio slėninio Kapiniškių kaimo viensėdžių erdvinę struktūrą ir žemėnaudą, etnokultūrinio Margionių kaimo erdvinę ir planinę struktūrą, Margionių akmens amžiaus titnago kasyklų vietą, miškų pievų ir pelkių gamtinį kompleksą su Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 6210 stepinių pievų, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 9010 *Vakarų taigos, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų augalų ir gyvūnų rūšių, ypač ūdros, mažosios nėgės, kūjagalvio, didžiojo auksinuko, pelkinės uolaskėlės, dvilapio purvuolio, žvilgančiosios riestinės, plikažiedžio linlapio populiacijomis, gervės, keturdantės suktenės, taškuotojo melsvio, gauruotosios skolijos, smulkiažiedės bei šalmuotosios gegužraibių buveinėmis;

4.1.6. Liškiavos kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti Nemuno vingio ties Liškiavos kaimu kraštovaizdį su panemunės raguvynais, Krūčio upelio slėnio gamtiniu kompleksu, Liškiavos mitologinių akmenų, piliakalnio ir dvarvietės kompleksu, Liškiavos Švč. Trejybės bažnyčios ir dominikonų vienuolyno ansambliu, atvirų šlaitų buveinėmis, unikaliais geomorfologiniais panemunės raguvyno ir Krūčio upelio slėnio kompleksais, Europos Bendrijos svarbos 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 91E0 *Aliuvinių miškų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač ūdros, tulžio, salačio populiacijomis, pietinio ir raudonžiedžio marguolių, smiltyninio ir stepinio melsvių, kardalpio garbenio, vapsvaėdžio buveinėmis;

4.1.7. Lizdų kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškaus moreninio kalvyno kraštovaizdį su Lizdų kaimo erdvine struktūra, paežerinių pelkių kompleksais ir giliais termokarstiniais duburiais, unikaliu Bedugnio ežerėliu ir žemės gelmėse pradingstančiu Bukaverksnio upeliu, Europos Bendrijos svarbos 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7220 Šaltinių su besiformuojančiais tufais buveinėmis, dvilapio purvuolio, raudonpilvės kūmutės populiacijomis, saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, ypač rudojo peslio, putpelės, kimininio žemlielio, patvankinio pataisiuko, menturlapės ežerutės, melsvojo gencijono buveinėmis;

4.1.8. Lynežerio kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti Lynežerio – būdingo paežerinio šilinių dzūkų kaimo – erdvinę ir planinę struktūrą ir jo aplinkos kraštovaizdį su vertinga Lynelio ežero ekosistema bei būdingomis miškų ekosistemomis su Europos Bendrijos svarbos 2330 Nesusivėrusių

žemyninių smiltpievių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 9010 *Vakarų taigos, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač lėlio, lygutės, raudonpilvės kūmutės, vėjalandės šilagėlės populiacijomis, šakotojo varpenio, penkialapio dobilo buveinėmis;

4.1.9. Merkio kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti Merkio bei Skroblaus žemupių slėnių kraštovaizdį su šilinių dzūkų viensėdžių ir kaimų erdvine ir planine struktūra, akmenų ir ankstyvųjų metalų laikotarpio stovyklavietėmis, Lietuvos didžiųjų kunigaikščių dvarvieta Mardasavo kaime, ginkluoto pasipriešinimo įvykių vietomis, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 2330 Nesusivėrusių žemyninių smiltpievių, 6120 Karbonatinių smėlynų smiltpievių 6450 Aliuvinių pievų, 9010 *Vakarų taigos buveinėmis, lėlio, lygutės, tulžio, ūdros, mažosios nėgės, kūjagalvio, salačio, didžiojo auksinuko, pleištinės skėtės populiacijomis, vertingas Merkio žemupio pievas su saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač pietinio ir raudonžiedžio marguolių, stepinio ir žalsvojo melsvių, juodosios hesperijos, kamuotojo česnako, Borbašo gvazdikio, Delavinio kelerijos buveinėmis;

4.1.10. Nemuno kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti pralaužtinio Nemuno vidurupio slėnio kraštovaizdį su būdinga panemunių dzūkų viensėdžių ir kaimų erdvine struktūra, akmenų ir ankstyvųjų metalų laikotarpio stovyklavietėmis, geležies amžiaus ir ankstyvųjų istorinių laikų gyvenvietėmis, ginkluoto pasipriešinimo įvykių vietomis, raguvinų slėninių miškų ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 6430 Eutrofinių aukštųjų žolynų 91E0 *Aliuvinių miškų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 7220 Šaltinių su besiformuojančiais tufais buveinėmis, saugomų gyvūnų rūšių, ypač ūdros, tulžio, salačio, kūjagalvio, kartuolės populiacijomis; jūrinio erelio, rudojo ir juodojo peslių, mažosios žuvėdros buveinėmis;

4.1.11. Subartonių kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti Subartonių kaimo – lietuvių kultūros ir visuomenės veikėjo V. Krėvės-Mickevičiaus (1882–1954) gimtinės – kraštovaizdį su Šarūno ir Balyno kalnais, Gelovinės šventvietėmis, gimtąja V. Krėvės-Mickevičiaus sodybamuziejumi, V. Krėvės-Mickevičiaus kapu, kitomis su rašytojo gyvenimu ir kūryba susijusiomis vietomis bei objektais, Gelovinės upelio natūralia atkarpa, Europos Bendrijos svarbos 9020 Plačialapių ir mišrių miškų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač žvilgančiosios riestūnės, raudonpilvės kūmutės populiacijomis, vištvanagio, gervės, didžiosios miegapelės buveinėmis;

4.1.12. Ūlos kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškaus Ūlos žemupio slėnio kraštovaizdį su šilinių dzūkų Zervynų, Mančiagirės, Žiūrų, Trakiškių, Paūlių kaimų erdvine ir planine struktūra, akmenų ir ankstyvųjų metalų laikotarpio stovyklavietėmis, ginkluoto pasipriešinimo įvykių vietomis, aktyviomis upės atodangomis, kitomis gamtos ir kultūros paveldo vertybėmis ir būdingomis ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 9010 *Vakarų taigos, 91E0 *Aliuvinių miškų, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač tulžio, lėlio, lygutės, ūdros, mažosios nėgės, kirtiklio, didžiojo auksinuko, vėjalandės šilagėlės populiacijomis, kukučio, lygiažvynio žalčio, kalninės arnikos buveinėmis;

4.1.13. Alkūnės kampo geomorfologinio draustinio – išsaugoti Alkūnės kampo žemyninių kopų masyvą – parabolinių kontinentinių kopų etaloną su būdingomis ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač lėlio, lygutės, Šneiderio kirmvabalio, lututės, vėjalandės šilagėlės populiacijomis, apuoko, lygiažvynio žalčio buveinėmis, Užuožerės miško pušies genetinį medyną;

4.1.14. Dravių kampo geomorfologinio draustinio – išsaugoti Dravių kampo žemyninių kopų masę su Žydo kalnu ir būdingomis miškų ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, kurtinio, lėlio, lygutės, lututės, vėjalandės šilagėlės populiacijomis;

4.1.15. Gudelių geomorfologinio draustinio – išsaugoti Panaros terasinės sistemos žemutinę dalį su terasinių tarpurumbių geomorfologine struktūra ir būdinga augalija, saugomų gyvūnų rūšių, ypač juodojo peslio, griežlės buveinėmis;

4.1.16. Marcinkonių geomorfologinio draustinio – išsaugoti Marcinkonių žemyninių kopų masę su Dalgiakalnio kopa ir būdingomis miškų ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 2330 Nesusivėrusių žemyninių smiltpievių, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač kurtinio, lėlio, lygutės, lututės, Šneiderio kirmvabalio, smiltyninio gvazdikio, vėjalandės šilagėlės populiacijomis, šiurkščiosios vanagutės, Gorskio pūtelio buveinėmis;

4.1.17. Merkinės geomorfologinio draustinio – išsaugoti raiškų moreninį Merkinės volą ir reprezentatyvų Dzūkų aukštumų pietinių atšlaičių reljefo etaloną su saugomų gyvūnų rūšių, ypač balinio vėžlio, putpelės, plėšriosios medšarkės buveinėmis;

4.1.18. Pakrikštės geomorfologinio draustinio – išsaugoti Nemuno senslėnio fragmentą su Pakrikštės erozinio cirkui, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač griežlės, raudonpilvės kūmutės buveinėmis;

4.1.19. Straujos geomorfologinio draustinio – išsaugoti Straujos slėninio dubaklonio struktūrą su raiškiomis erozinėmis formomis, Laujos ežeru ir didelės biologinės įvairovės ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 7220 Šaltinių su besiformuojančiais tufais, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų buveinėmis, saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, ypač ūdros, mažosios nėgės, kūjagalvio, žvilgančiosios riestūnės populiacijomis, vijūno, didžiosios miegapelės, krateriškojo taurūnio, kalninės jonažolės, ovaliosios geldutės buveinėmis;

4.1.20. Šunupio geomorfologinio draustinio – išsaugoti Šunupio kontinentinių kopų masę su Europos Bendrijos svarbos 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, tetervino, lėlio, lygutės, ir lututės populiacijomis;

4.1.21. Uciekos geomorfologinio draustinio – išsaugoti erozinius Nemuno slėnio šlaitus su skardžiais, cirkais ir giliais intakų slėniais, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač juodojo peslio, didžiosios miegapelės, šermuonėlio, ūdros, svogūninės dantažolės, pietinio ir raudonžiedžio marguolių buveinėmis;

4.1.22. Grūdų hidrografinio draustinio – išsaugoti hidrografinę Grūdų upės vagos struktūrą su būdingomis paupių pievų ir miškų ekosistemomis, etnokultūriniu Kašėtų kaimu, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač skiauterėtojo tritono, mažosios nėgės, kūjagalvio, didžiojo auksinuko populiacijomis, plačialapės gegūnės, mažosios ir keturdantės suktenės, geltonžiedžio kordulegastro ir buveinėmis;

4.1.23. Netiesų hidrografinio draustinio – išsaugoti Apsingės ir Kempės upelių bei Netiesų ežerėlių sistemos hidrografinę struktūrą su šaltiniais ir būdingomis ekosistemomis, Europos Bendrijos svarbos 3150 Natūralių eutrofinių ežerų su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 9010 *Vakarų taigos, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač ūdros, mažosios nėgės, kūjagalvio, didžiojo auksinuko, pelkinės uolaskėlės, dvilapio purvuolio, žvilgančiosios riestūnės populiacijomis, miškinės plikaplaiskės, mažosios suktenės, gervės, jūrinio erelio buveinėmis;

4.1.24. Bakanauskų telmologinio draustinio – išsaugoti pelkinį ežerinį termokarstinės kilmės kompleksą su Europos Bendrijos svarbos 3160 Natūralių distrofinių ežerų, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinėmis, saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, ypač raudonpilvės kūmutės populiacija, kimininio žemlielio, patvankinio pataisiuko, laplandinio karklo buveinėmis;

4.1.25. Dėlinio telmologinio draustinio – išsaugoti tarpkopiniame Dėlinio dubaklonyje esančių smulkių miško pelkučių su ežerokšniais gamtinę sistemą, Europos Bendrijos svarbos 3160 Natūralių distrofinių ežerų, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių buveines, pelkinės uolaskėlės, kurtinio populiacijas, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač mažosios ir keturdantės suktenių buveines;

4.1.26. Didžiabalės telmologinio draustinio – išsaugoti Didžiabalės pelkinį kompleksą su Europos Bendrijos svarbos 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinėmis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač laplandinio karklo, jūrinio erelio, tikučio, pelkinio satyro ir kitų buveinėmis;

4.1.27. Imškų telmologinio draustinio – išsaugoti Imškų pelkinį kompleksą su Europos Bendrijos svarbos 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 9010 *Vakarų taigos, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91T0 *Kerpinių pušynų buveinėmis, lūšies, vilko, kurtinio, tetervino, lututės, Šneiderio kirmvabalio, smiltyninio gvazdiko, vėjalandės šilagėlės populiacijomis, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, ypač gyvatėdžio, baltojo kiškio, gervės, penkialapio dobilo buveinėmis;

4.1.28. Subartonių miško botaninio draustinio – išsaugoti Dzūkijos aukštumų geobotaniniam rajonui būdingą miškų etaloną, pasižymintį šiam kraštui išskirtine biologine įvairove ir produktyvumu, Europos Bendrijos svarbos 9010 *Vakarų taigos, 9020 Plačialapių ir mišrių miškų buveines, saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, ypač juodojo gandro, mažojo erelio rėksnio, didžiosios miegapelės, mažosios suktenės, šakotosios skylėtbudės buveines;

4.1.29. Stėgalios miško pušies genetinio draustinio – išsaugoti Stėgalios miško paprastosios pušies populiacijos genetinę įvairovę;

4.1.30. Musteikos etnokultūrinio draustinio – išsaugoti etnokultūrinio Musteikos kaimo – vieno iš etnografiškai vertingiausių ir geriausiai išlikusių šilinių dzūkų kaimų – planinę ir erdvinę struktūrą, senąjį kelių tinklą, sodybas su etnoarchitektūriniais statiniais, senąsias kapines ir memorialinius paminklus, istorinę žemėnaudą ir etnokultūros tradicijas;

4.1.31. Žiogelių etnokultūrinio draustinio – išsaugoti etnokultūrinio Žiogelių kaimo – vieno iš etnografiškai vertingiausių ir geriausiai išlikusių panemunių dzūkų kaimų – planinę ir erdvinę struktūrą, senąjį kelių tinklą, sodybas su etnoarchitektūriniais statiniais, senąsias kapines, istorinę žemėnaudą ir etnokultūros tradicijas;

4.1.32. Merkinės urbanistinio draustinio – išsaugoti Merkinės miestelio istorinės dalies planinę struktūrą su trikampė aikšte bei į ją sueinančiu kelių tinklu, išlikusius erdvinės struktūros fragmentus su ryškiausia dominante – Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčia, archeologines vertybes – piliakalnį su papiliu ir papėdės gyvenvietę, miesto kultūrinį sluoksnį, viduramžių ir naujųjų laikų kapinynus;

4.2. Nacionalinio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zoną sudaro: Ešerinio, Glyno, Kastinio, Kuleinio, Lizdų, Marcinkonių, Mergelės Akelių, Puvočių ir Randamonių rekreacinės zonos;

4.3. Nacionalinio parko gyvenamojo funkcinio prioriteto zoną sudaro: Marcinkonių, Panaros ir Žeimių kaimai bei Merkinės miestelio šiaurinė dalis;

4.4. Nacionalinio parko ūkinio funkcinio prioriteto zoną sudaro:

4.4.1. miškų ūkio zona – Netiesų, Pakrikštės, Navasodų, Puvočių, Ūlos, Kašėtų, Grybailios, Jakubiškių, Dūdiškės, Pašilingės, Kemsinės, Margionių, Rudnios, Raitininkų, Lankininkų, Maksimonių, Merkinės, Dubaklonio, Norulių, Viršurodukio, Darželių ir Marcinkonių ūkiniai miškai;

4.4.2. žemės ūkio zona – Merkinės, Norulių, Panaros ir Samūniškių kaimų agrarinės teritorijos;

4.5. Nacionalinio parko ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zoną sudaro miškingos arba agrarinės Dzūkijos nacionalinio parko teritorijos, nepatenkančios į konservacinio, rekreacinio, gyvenamojo ir ūkinio funkcinio prioriteto zonas ir atliekančios rezervatų ir draustinių, vandens telkinių, laukų, pakelių ir reljefo apsaugos funkcijas. Jų tikslas – užtikrinti Dzūkijos nacionalinio parko rezervatų ir draustinių, saugomų rūšių ir buveinių, gamtos ir kultūros paveldo vertybių bei vandens telkinių apsaugą, sudarant sąlygas išsaugoti ir gerinti ekologinę kraštovaizdžio struktūrą bei tarpti biologinei įvairovei.

5. Nacionalinio parko buferinės apsaugos zoną sudaro 8 atskiri arealai (viso 10 635 ha). Jos tikslas – apsaugoti Nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos taršos, o kraštovaizdį – nuo neigiamo vizualinio poveikio.

III SKYRIUS

TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

6. Tvarkymo plane pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“, nustatomos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.1. Konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.1.1. rezervatinių miškų, pievų, pelkių ir smėlynų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KMr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.1.2. rezervatinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KVr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.1.3. gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KOr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.2. Miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.2.1. ekosistemų apsaugos miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.2.2. rekreacinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) (MRe) ir intensyvaus pritaikymo (poilsio parkų) (MRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.2.3. apsauginių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – specializuoto apsauginio ūkininkavimo (MAS) ir bendrojo apsauginio ūkininkavimo (MAb) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.2.4. ūkinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ūkinių miškų (MŪ) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.3. Žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.3.1. ekosistemas saugančių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekosistemas išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (ŽEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.3.2. rekreacinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus pritaikymo (ŽRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.3.3. apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs) ir bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.3.4. ūkinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – tradicinio gamybinio ūkininkavimo (ŽŪn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.4. Vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.4.1. ekosistemas saugančių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – išsaugančio ūkininkavimo (VEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.4.2. rekreacinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo (VRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.4.3. bendrojo naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.5. Kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.5.1. kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – kraštovaizdžio išsaugančiojo tvarkymo (GEk) ir kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr) zonos;

6.5.2. rekreacinių miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus (palaikomojo) tvarkymo (GRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.5.3. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe) ir sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.5.4. bendrojo tvarkymo miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus tvarkymo (GŪe) ir intensyvaus tvarkymo (GŪi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.5.5. rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos (NRn) ir urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.5.6. pramoninės–komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyviai technogenizuotos aplinkos (NFn) ir intensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių – komunalinių sklypų (NFu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.5.7. edukacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – urbanizuotos aplinkos edukacinė (NDu) kraštovaizdžio tvarkymo zona.

IV SKYRIUS

GAMTOS APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

7. Pagrindinės Nacionalinio parko gamtos apsaugos kryptys yra šios:

7.1. vertingų gamtinių kompleksų ir objektų išsaugojimas;

7.2. biologinės įvairovės išsaugojimas;

7.3. Nacionalinio parko gamtinės ekosistemos stabilumo užtikrinimas, stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą ir kraštovaizdžio atsparumą;

7.4. pažeistų ar sunaikintų gamtos objektų ir kompleksų atkūrimas;

7.5. ekologinio švietimo plėtra.

8. Vietovėms, atitinkančioms gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, papildomai taikomas Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl

Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, nustatytas veiklos reglamentavimas.

9. Gamtos paveldo objektų naudojimas apribojamas pažintinio lankymo bei ekologinio ugdymo tikslais. Pritaikant gamtines vertybes lankymui, tvarkomi želdiniai, gali būti atliekami kraštovaizdžio kirtimai, įrengiamos saugų lankymą užtikrinančios priemonės: laiptai, takai, apžvalgos aikštelės, atokvėpio vietos, informaciniai standai, riboženkliai ir kita reikalinga įranga.

10. Siekiant išsaugoti ir eksponuoti vertingus gamtinius kompleksus ir objektus:

10.1. tvarkomi, pritaikant pažintiniam turizmui, šie gamtiniai objektai ir kompleksai: Mardasavo, Mančiagirės, Krušonių ir Uciekos skardžiai, Zackagirio ir Grūdų šaltiniai, Raganos, Ūlos takos ir Laumės akmenys;

10.2. vykdant specialiuosius kraštovaizdžio formavimo kirtimus bei šalinant menkaverčius medžius ir krūmus, atveriami:

10.2.1. po vieną kopą Dravių kampo, Alkūnės kampo ir Marcinkonių geomorfologiniuose draustiniuose. Šių kopų atvėrimas ir palaikymas, neleidžiant užaugti mišku, yra tikslingas pažintiniui ir ekologiniam požiūriui (sudaromos sąlygos specifinėms termofilinėms rūšims ir buveinėms įsikurti);

10.2.2. vaizdingos kraštovaizdžio apžvalgos vietos, pirmiausia upių ir ežerų pakrantės: Merkio pakrantės aukščiau Skroblaus žiočių, Merkio skardžiais nuo Puvočių – Mardasavo kelio, Merkio ir Nemuno pakrantės prie Merkinės miestelio, Straujos ir Nemuno santaka, Skroblaus ir Merkio santaka, Nemuno pakrantės prie Jonionių akmenų, žemiau Maksimonių kaimo ir ties Levūnų kaimavieta, Nemuno ir Apsingės santaka, Uciekos ir Krušonių skardžiais, Ūlos pakrantės prie Pauosupės ir Trakiškių stovyklaviečių, Mančiagirės skardžių ir Ūlos akies šaltinio, Grūdų pakrantės žemiau Beržupio žiočių, vakariniame Marcinkonių kaimo pakraštyje, prie Grūdų stovyklavietės ir regykloje aukščiau Kašėtų kaimo, Gilšės ežero pietinė ir rytinė pakrantės, vakarinė Mergelės Akelių ežero pakrantė, Kastinio ežero pakrantės, Ešerinio ežero rytinė pakrantė, regykla prie Balažerio, Marcinkonių tvenkinio pakrantės (prie Girinio pažintinio tako), Pakrikštės slėnio kraštovaizdis nuo kelio Merkinė – Ryliškių, Liškiavos piliakalnio ir alkakalnio aikštelės ir šlaitai, Bakanauskų pelkės rytinis krantas nuo kelio, Šalcinio (rytiniame Grūdų slėnio šlaite šiauriau Marcinkonių kaimo, prie kelio į Puvočius) prieigos.

11. Siekiant išsaugoti ir didinti Nacionalinio parko biologinę įvairovę:

11.1. palaikomos natūralios pievos, miškapievis, miško aikštelės ir laukymės, šalinant savaime plintančią sumedėjusią augaliją, menkaverčius medžius ir krūmus bei ekstensyviai naudojant (ganant ir šienaujant);

11.2. gerinama miško buveinių būklė, didinant negyvos medienos (sausuolių, stuobrių, virtelių) kiekį, formuojant miško aikšteles, taikant reguliuojamus gaisrus, imituojančius natūralius gamtinius procesus miškuose ir atvirose buveinėse;

11.3. formuojami ornitochoriniai ir entomofiliniai želdiniai;

11.4. įrengiami dirbtiniai lizdai plėšriesiems paukščiams bei juodiesiems gandrums, keliami inkilai uoksiniais paukščiams ir šikšnosparniams;

11.5. stiprinamos ekosistemų apsaugos funkcijos miškuose;

11.6. naikinamos savaime plintančios invazinės rūšys;

11.7. reguliuojama smulkiųjų plėšrūnų (lapių, kiaunių, usūrinių šunų) ir šernų gausa, ypač tetravininių paukščių paplitimo teritorijose;

11.8. taikomos biotechninės priemonės, kurios padidintų kiškių ir stirnų gausą;

11.9. tinkamose vietose, ypač vakarinėje Nacionalinio parko dalyje, įrengiamos kūdros saugomoms roplių bei varliagyvių rūšims.

12. Siekiant pagerinti saugomų rūšių ir buveinių būklę tvarkomos vertingiausios biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu teritorijos:

12.1. tęsiami buveinių tvarkymo darbai Skroblaus aukštupyje, palaikant 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinių ir jose sutinkamų Europos Bendrijos saugomų rūšių pelkinės uolaskėlės, dvilapio purvuolio ir žvilgančiosios riestūnės, didžiojo auksinuko populiacijų gerą būklę; šienaujant sausų šlaitų buveines palaikyti unikalią saugomų augalų rūšių įvairovę, tame tarpe Europos Bendrijos saugomos rūšies plikažiedžio linlapio ir griežtai saugomos rūšies smulkiažiedės gegužraibės populiacijas;

12.2. užtikrinama saugomų rūšių ir buveinių gera būklė Musteikos miške atkuriant ir palaikant atviras 4030 Viržynų buveines bei 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveines, pagerinant 9010 *Vakarų taigos ir 91T0 Kerpinių pušynų buveinių būklę, išsaugant kurtinio, tetervino, vėjalandės šilagėlės, smiltyninio gvazdikio ir kitų čia sutinkamų saugomų rūšių populiacijas.

12.3. užtikrinama saugomų rūšių ir buveinių gera būklė Netiesų hidrografiniame draustinyje, atkuriant ir palaikant 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių buveines Kempės upelio slėnyje ir paežerėse, pelkinės uolaskėlės, dvilapio purvuolio ir žvilgančiosios riestūnės populiacijas, griežtai saugomos rūšies miškinės plikaplaiskės augavietę greta Rudnios kaimo, kitų saugomų rūšių populiacijas;

12.4. tvarkomos Merkio žemupio pievų buveinės ties Česukų ir Jablanavo kaimais;

12.5. tvarkomos Kapiniškių kraštovaizdžio draustinio pievų, pelkių, sausų šlaitų buveinės.

13. Saugant gyvybingas saugomų rūšių populiacijas:

13.1. Europos bendrijos svarbos saugomų rūšių vėjalandės šilagėlės ir smiltyninio gvazdikio augavietėse Varėnos urėdijos Perlojos ir Marcinkonių girininkijų, Druskininkų urėdijos Musteikos ir Randamonių girininkijų miškuose retinamas pomiškis, formuojamos ir palaikomos atviros aikštelės;

13.2. plačialapės klumpaitės augavietėje Netiesų kaime, miškinės plikaplaiskės augavietėje prie Mergelių akelių ežerėlio retinamas pomiškis ir mažinamas medyno skalsumas;

13.3. didžiosios miegapelės buveinėse Subartonių miške ir Uciekos geomorfologiniame draustinyje nevykdomi pagrindiniai kirtimai, išsaugomas lazdynų trakas;

13.4. balinio vėžlio buveinėse Merkinės ir Liškiavos apylinkėse atnaujinamos ar iškasamos naujos kūdros, apsaugomos nuo užžėlimo kiaušiniams dėti tinkamos vietos;

13.5. žalvarnio buvusiose paplitimo vietose Merkinės ir Marcinkonių girininkijose mažinamas kiauinių skaičius, keliami inkilai, taikant plynus kirtimus formuojamos ir palaikomos atviros miško aikštelės;

13.6. mažosios žuvėdros buveinėje Merkinės saloje iškertami krūmai.

14. Užtikrinant Nacionalinio parko gamtinės ekosistemos stabilumą bei stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą:

14.1. didinama Nacionalinio parko miškų biologinę įvairovę ir natūralumas, pirmiausia rytinėje Nacionalinio parko dalyje (teritorijoje tarp geležinkelio ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato);

14.2. stabdomas Sosnovskio barščio ir gausialapio lubino plitimas. Sosnovskio barštį pirmiausiai numatoma naikinti Uciekos, Ricielių ir Margionių kaimų apylinkėse, gausialapį lubiną – Margionių kaimo apylinkėse;

14.3. palaikomos atviros viržynų, pievų ir smėlynų buveinės, svarbios retiesiems augalams ir gyvūnams, ypač entomofaunai ir paukščiams: Nemuno slėnyje ir šlaituose Liškiavos, Dubaklonio, Merkinės, Maksimonių, Levūnų kaimų apylinkėse; Kuleinio ežero apylinkėse; Ūlos slėnio pievos, pirmiausia Zervynų ir Paūlių kaimų apylinkėse; Merkio žemupio slėnio pievos; Grūdų slėnio

pievos, pirmiausia tarp Marcinkonių ir Kašėtų kaimų; Stėgalių pievos, Musteikos kaimo pievos, Musteikos girininkijos viržynais. Atviros pievų buveinės tvarkomos šienaujant, ganant ir šalinant savaime plintančią sumedėjusią augaliją, menkaverčius medžius ir krūmus.

15. Siekiant išsaugoti tradicinį Nacionalinio parko kraštovaizdį:

15.1. ieškoma galimybių didinti paramą ūkininkaujantiems nepalankiose vietovėse, tvarkantiems (rekonstruojantiems, remontuojantiems) etnoarchitektūrines sodybas, pastatus ir statinius;

15.2. Nacionaliniame parke, ypač kraštovaizdžio ir etnokultūriniuose draustiniuose, išsaugomos atviros kraštovaizdžio erdvės:

15.2.1. neskatinamas žemės užsodinimas ar užžėlimas mišku;

15.2.2. skatinamas geros agrarinės būklės žemės ūkio naudmenose užtikrinimas, žemės ūkio veiklos apleistose žemėse atkūrimas;

15.2.3. šalinama savaime plintanti sumedėjusi augalija;

15.3. aplink gamybinius pastatus, komunalinius objektus formuojami apsauginiai želdiniai, sumažinantys poveikį saugomam ir lankytojų apžvelgiamam kraštovaizdžiui.

16. Siekiant atkurti ūkinės veiklos pažeistus ar sunaikintus Nacionalinio parko gamtos objektus bei kompleksus:

16.1. atkuriamas Stėgalių gamtinis kompleksas: atkuriamas Stėgalių ežerėlio hidrologinis režimas; atkuriamas ir palaikoma 5130 Kadagynų buveinė, pagerinama jos struktūra (iškertant buveinėje augančias pušis ir neleidžiant joms atželti); palaikomos atviros pievų buveinės, šalinant medžius ir krūmus bei šienaujant;

16.2. baigiama kasyba ir rekultivuojamas Jonionių žvyro karjeras. Rekultivuojant karjerą paliekamos ir palaikomos atviros aikštelės ir dalis pietinių šlaitų, sudarant sąlygas termofilinėms rūšims ir buveinėms;

16.3. rekultivuojama kasybos pažeista teritorija į pietus nuo Margionių kaimo (ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje);

16.4. formuojami apsauginiai želdiniai Panaros ir Norulių žemės ūkio funkcinio prioriteto zonose bei aplink gamybinius objektus šiaurinėje Merkinės miestelio dalyje;

16.5. sureguliuota Grūdų vidurupio atkarpa (Darželių kaime, ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje) bei Pašilingės upelio vidurupys ir žemupys (ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje) paliekami savaiminei renatūralizacijai.

17. Plėtojant ekologinį švietimą:

17.1. įrengiama gamtos mokykla Marcinkonių kaime (buvusiose Nacionalinio parko direkcijos patalpose);

17.2. vystomas ekologinio švietimo centras Darželių kaime;

17.3. įrengiama gamtinė lauko ekspozicija Marcinkonių kaime, prie Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato lankytojų centro;

17.4. vystoma retųjų ir vaistinių augalų ekspozicija Liškiavos kaime – kraštovaizdžio kirtimais atveriami Krūčiaus slėnio šlaitai, ekspozicijos reikmėms pastatomas nesudėtingas pastatas.

V SKYRIUS

KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

18. Nacionalinio parko kultūros vertybių apsaugos kryptys yra šios:

18.1. kultūros vertybių išsaugojimas vietoje;

18.2. sunykusių kultūros vertybių ar jų dalių atkūrimas;

14

18.3. kultūros vertybių tvarkyba.

19. Pagrindinė nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos kryptis yra išsaugojimas vietoje, ypatingą dėmesį skiriant apsaugai nuo vizualinės taršos, ryšio su aplinka išsaugojimui ir stiprinimui bei pritaikymui lankyti.

20. Numatoma atkurti šias kultūros vertybes ar jų elementus:

20.1. medinius kaimų kryžius, pirmiausia Šventų Eglių vietovėje buvusį Marcinkonių kaimo kryžių;

20.2. V. Krėvės-Mickevičiaus sodybos pastatus (svirną, tvartą, klojimą).

21. Siūloma tvarkyti ir pritaikyti pažintiniam lankymui kultūros vertybių požymių turinčius objektus, pažymėtus Tvarkymo plano brėžinyje.

22. Nacionaliniame parke į Kultūros vertybių registrą įrašytos kultūros vertybės tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, atsižvelgiant į apsaugos tikslus bei režimus (jei nustatyti) ir naudojimo bei pritaikymo lankymui galimybes. Kultūros vertybių požymių turintys objektai ir vietovės tvarkomi atsižvelgiant į naudojimo bei pritaikymo lankymui galimybes:

22.1. archeologinio ir mitologinio kultūros paveldo vertybės – piliakalniai, alkakalniai, akmenys amžiaus stovyklos ir senovės gyvenvietės, dvarvietės, kapinynai, senkapiai, pilkapiai, mitologiniai akmenys, šventvietės – tvarkomos taikant reguliuojamos apsaugos režimą (KOr). Šios vertybės gali būti naudojamos pažintiniam turizmui bei visuomeniniams renginiams. Pritaikant archeologinio ir mitologinio kultūros paveldo vertybes lankymui, tvarkomi želdiniai, gali būti atliekami kraštovaizdžio formavimo kirtimai, įrengiama saugų ir vertybei nežalingą lankymą užtikrinanti infrastruktūra: laiptai, takai, sustojimo ir atokvėpio vietos. Pirmiausia turi būti tvarkomi ir pritaikomi pažintiniam turizmui šie archeologinio ir mitologinio kultūros paveldo objektai: Merkinės archeologinių vertybių kompleksas (piliakalnis su papilium, kapinynas, šventvietė), Margionių akmenų amžiaus titnago kasykla, Mardasavo dvarvietė, Krikštonių pilkapiai, Subartonių miške esantys Balyno ir Šarūno kalnai, Ūžuolu vadinamos šventvietės Gelovinės ežero šiaurinėje ir pietinėje pakrantėje, Liškiavos Raganos ir Laumės akmenys, Randamonių Kunigės šaltinis;

22.2. architektūrinio ir inžinerinio kultūros paveldo vertybės bei istoriniai želdynai – architektūrinis ar inžinerinis požiūriu vertingi statiniai, pastatai ir pastatų kompleksai ar jų liekanos, Krušonių ir Uciekos dvarų sodybų želdinių ir alėjų fragmentai, Vazos namas Merkinėje, Merkinės tiltas, Merkinės (Straujos) malūno vieta, senkelių atkarpos, geležinkelio pralaidos ties Marcinkonimis, Marcinkonių siaurojo geležinkelio sankasa, Merkinės miesto stulpai, plento sargo namas Ilgininkų kaime – tvarkomos taikant reguliuojamos apsaugos režimą. Šiuose objektuose atliekami nustatyta tvarka suplanuoti ir suderinti tvarkybos ir (arba) atkūrimo darbai, vertybės pritaikomos visuomenės poreikiams, pirmiausia pažintiniam turizmui;

22.3. etnografiniai kaimai tvarkomi taikant kraštovaizdžio išsaugančiojo tvarkymo (GEk), kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr) ar sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) režimus. Zervynų kaimo gyvenvietė (unikalus kodas Kultūros vertybių registre: 10305) saugoma ir tvarkoma pagal nustatyta tvarka patvirtintą nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą. Pirmiausia turi būti tvarkomi ir pritaikomi pažintiniam turizmui vertingiausi – Zervynų, Musteikos, Dubininko, Kašėtų, Lynežerio, Žiogelių, Margionių – etnokultūriniai kaimai. Tvarkant etnokultūrinius kaimus, mišku apaugančiose naudmenose skatinama atkurti atvirą tradicinį kraštovaizdį, šalinant sumedėjusią augaliją, ganant ir šienaujant. Numatoma įamžinti išnykusių Levūnų ir Kliučevo kaimų vietas;

22.4. istorinio ir memorialinio kultūros paveldo vertybės – Lietuvos laisvės kovas menančios vietos, žydų žudynių ir užkasimo vietos, I pasaulinio karo karių kapai, Sovietų sąjungos

karių palaidojimo vietos, senosios žydų kapinės, senosios kaimų kapinės, kapai, paminklai, iškilias krašto asmenybes menančios vietos, istoriniai pastatai ir sodybos, demarkacinės linijos ruožas ties Uciekos kaimu – tvarkomos taikant reguliuojamos apsaugos režimą (KOr). Šiose vertybėse tvarkomi želdynai, kuriama ir (arba) plėtojama pažintiniam lankymui būtina infrastruktūra. Pirmiausia turi būti tvarkomi ir pritaikomi pažintiniam turizmui Lietuvos partizanų vadavietė Kasčiūnų kaime, Lietuvos partizanų žeminės prie Lankininkų kaimo, Lietuvos partizanų žeminės ir atokvėpio vieta Subartonių miške, Lietuvos partizanų žeminės vieta prie Cimaniūnų kaimo, Dainavos apygardos partizanų pagerbimo sąskrydžio vieta prie Viršurodukio kaimo (miško aikštelė – apdovanojimo vieta ir Antano Volungevičiaus-Desanto sodybvietė), Musteikos pradžios mokykla, Lenkijos okupuoto Vilniaus krašto demarkacinės linijos ruožas ir buvusio sargybos posto vieta prie Uciekos kaimo, Merkinės miestelio žydų senosios kapinės, Liškiavos kaimo žydų senosios kapinės, Pirmojo pasaulinio karo vokiečių karių kapinės Česukų kaime ir prie Mergelės Akelių ežero;

22.5. urbanistinis kultūros paveldas – Merkinės miestelio istorinė dalis – tvarkoma taikant kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr) režimą, išskyrus Merkinės piliakalnį su papilium, kuris tvarkomas taikant reguliuojamos apsaugos režimą (KOr);

22.6. nekilnojamosios dailės kultūros paveldo vertybės – kryžiai, paminklai, skulptūros, koplytstulpiai, koplytėlės, stogastulpiai – tvarkomos pritaikant pažintiniam turizmui. Šioje vertybių grupėje kuriama ir (arba) plėtojama pažintiniam lankymui būtina infrastruktūra. Būtina tęsti kaimų kryžių, etnografinių kaimų kapinių medinių kryžių ir paminklų tvarkymą ir restauravimą. Pirmiausiai turėtų būti tvarkomi ir restauruojami Lynežerio kaimo kapinių mediniai kryžiai ir paminklai, Zervynų kaimo kryžius, Dubininko kaimo aikštės kryžius, Uciekos kaimo pakelės kryžius.

23. Kultūros paveldui eksponuoti ir populiarinti numatoma:

23.1. pastatyti tradicinių amatų centrą prie Mergelių akelių ežero;

23.2. plėtoti Musteikos kaimo drevinės bitininkystės ekspoziciją;

23.3 pastatyti tradicinę dzūkų sodybą Musteikos kaime;

23.4. atkurti Marcinkonių vandens malūną;

23.5. tvarkyti etnografinę sodybą – muziejų Marcinkonių kaime: tvarkyti sodybos želdinius, suformuoti kiemą, atkurti tvartą;

23.6. įkurti Nemuno (sielininkystės) muziejų arba muziejinę ekspoziciją Žiogelių kaime, panaudojant buvusius medienos sandėlių ir medžio apdirbimo pastatus;

23.7. įkurti lietuviškos mokyklos muziejų arba muziejinę ekspoziciją viename iš išlikusių pradinių mokyklų pastatų (Musteikos, Kapiniškių, Margionių arba Lynežerio kaimuose);

23.8. atkurti Antano Volungevičiaus-Desanto sodybą Viršurodukio miške, sodyboje įrengiant regioninį Pietų Lietuvos laisvės kovų informacinį centrą;

23.9. atkurti tradicinę grybų džiovyklą Zervynų kaime (Vilkinų kampe).

24. Kultūros paveldo objektų, jų teritorijų ir vietovių – kultūrinių draustinių bei jų apsaugos zonų apsaugą, tvarkybą ir naudojimą reglamentuoja kultūrinių draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kurie rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatomis ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nustatytais reikalavimais, taip pat Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu ir Dzūkijos nacionalinio parko apsaugos reglamentu. Tvarkymo planas nenustato ir nekeičia nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijų ir apsaugos zonų.

VI SKYRIUS

REKREACINIO NAUDOJIMO KRYPTYS IR PRIEMONĖS

25. Nacionalinio parko rekreacinio naudojimo plėtros kryptys yra šios:

25.1. pažintinio turizmo vystymas, įrengiant pažintinio turizmo trasas ir takus, saugant ir eksponuojant tradicinį kaimišką ir gamtinį kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, gyvąsias kultūrines tradicijas ir raiškas, plėtojant gamtines ir kultūrines ekspozicijas;

25.2. turizmo vystymas, plėtojant esamus bei statant ir įrengiant naujus rekreacinės infrastruktūros objektus Tvarkymo plane numatytose vietose.

26. Rekreacinis naudojimas Nacionaliniame parke vystomas laikantis šių nuostatų:

26.1. Nacionalinio parko rekreacinio naudojimo sistema pažintinio turizmo maršrutais sujungiama su Druskininkų ir Varėnos miestais;

26.2. rekreacinė infrastruktūra plėtojama rekreacinio funkcinio prioriteto zonose. Kitose Nacionalinio parko dalyse kuriama pažintiniam turizmui reikalinga infrastruktūra;

26.3. rekreacinių paslaugų vystymas koncentruojamas Merkinės miestelyje, Marcinkonių ir Puvočių kaimuose;

26.4. Nacionalinio parko draustiniuose vystomas pažintinis turizmas – įrengiamos automobilių ir dviračių turizmo trasos, pėsčiųjų pažintiniai ir mokomieji takai, trumpalaikio poilsio vietos, privažiavimai ir priėjimai prie lankomų objektų, apžvalgos aikštelės, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai;

26.5. stovyklavietės, kempingai, rekreaciniai pastatai ir kompleksai įrengiami ir statomi tik Tvarkymo plane numatytose vietose;

26.6. prie pažintinio turizmo trasų ir takų bei lankomų objektų esant poreikiui gali būti įrengiamos ir statomos automobilių stovėjimo aikštelės, trumpalaikio poilsio vietos, apžvalgos aikštelės ir mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

27. Nacionalinio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonose Tvarkymo plane nustatytose vietose numatoma:

27.1. Mergelės Akelių rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – gerinti poilsiavietės ir stovyklavietės įrangą, įrengti kempingą ir miško parką, pastatyti tradicinių amatų centrą ir poilsio kompleksą;

27.2. Marcinkonių rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – plėsti poilsiavietę ir gerinti jos įrangą, įrengti miško parką;

27.3. Kastinio, Glyno ir Ešerinio rekreacinio funkcinio prioriteto zonose – gerinti stovyklaviečių įrangą, įrengti miško parkus;

27.4. Kuleinio rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – gerinti rytiniame ežero krante esančios stovyklavietės įrangą, įrengti stovyklavietę prie Nemuno vandens turistams, miško parką;

27.5. Lizdų rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – įrengti stovyklavietę, pastatyti poilsio kompleksą, plėtoti rekreacinę infrastruktūrą, teikti kaimo turizmo paslaugas;

27.6. Puvočių rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – gerinti stovyklavietės ir poilsiavietės įrangą (šiauriniame kaimo pakraštyje), įrengti kempingą (pietvakariniame kaimo pakraštyje), Puvočių kaime plėtoti rekreacinę infrastruktūrą, teikti kaimo turizmo, turistų aptarnavimo paslaugas.

28. Nacionalinio parko pažintinio turizmo sistemą sudaro įvairaus dydžio ir pobūdžio pažintinio turizmo trasos ir takai, lankomi paveldo objektai, lankymui ir poilsiui skirta rekreacinė infrastruktūra (atokvėpio vietos, apžvalgos aikštelės, poilsiavietės, stovyklavietės). Nacionaliniame parke prioritetas teikiamas dviračių, pėsčiųjų ir vandens turizmui.

29. Ties įvažiavimais į Nacionalinį parką numatoma įrengti „parko vartus“ – sustojimo ir trumpalaikio poilsio vietas su informaciniais stendais, kuriuose pateikiama informacija apie Nacionalinio parko vertybes ir lankymo galimybes. „Parko vartus“ siūloma įrengti Margionių ir Randamonių kaimuose (atvykstantiems nuo Druskininkų), Mančiagirės ir Purplių kaimuose (atvykstantiems nuo Varėnos), Subartonių kaime (atvykstantiems nuo Alytaus) ir Jonionių kaime (atvykstantiems nuo Lazdijų ir Veisiejų).

30. Marcinkonių kaime prie Nacionalinio parko lankytojų centro numatoma įrengti stovėjimo aikštelę mobiliesiems nameliams, suteikiant galimybę juose stovyklaujantiems turistams naudotis elektra, vandeniu bei lankytojų centre teikiamomis paslaugomis.

31. Autoturizmo ir dviračių turizmo trasos ir takai įrengiami pritaikant ir pagerinant esamus kelius. Dviračių turizmo trasos ir pėsčiųjų pažintiniai takai turi kuo mažiau sutapti su intensyviai naudojamais automobilių keliais. Dviračių turizmui tikslinga panaudoti apleistas senkelių atkarpas, Marcinkonių siaurojo geležinkelio pylimą, vadinamą Prancūzkeliu.

32. Numatomos Nacionalinio parko autoturizmo trasos (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtos indeksais A1-A12):

32.1. autoturizmo trasos „Nemuno kelias“ atkarpa (A1): Druskininkai – Grūtas – Ucieka – Merkinė – Subartonys – Alytus;

32.2. autoturizmo trasos „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ atkarpa (A2): Druskininkai – Grūtas – Ucieka – Puvočiai – Kašėtos – Marcinkonys – Zervynos – Varėna;

32.3. autoturizmo trasos „Dainavos žiedas“ atkarpa (A3): Druskininkai – Liškiava – Merkinė – Puvočiai – Marcinkonys – Mančiagirė – Zervynos – Rudnia;

32.4. autoturizmo trasos „Čiurlionio kelias“ atkarpa (A4): Druskininkai – Grūtas – Ucieka – Merkinė – Purpliai – Perloja;

32.5. autoturizmo trasa Merkinė – Ryliškiai – Merkinė (A5): Merkinė – Ryliškiai – Druskininkai (kaimas) – Netiesos – Maksimonys – Merkinė. Galima papildoma atkarpa į Lizdus;

32.6. autoturizmo trasa Marcinkonys – Puvočiai – Merkinė (A6): Marcinkonys – Kašėtos – Puvočiai – Trasninkas – Dubininkas – Merkinė;

32.7. autoturizmo trasa (A7) Merkinė – Subartonys – Samūniškės – Merkinė;

32.8. autoturizmo trasa Merkinė – Druskininkai – Marcinkonys (A8): Merkinė – Panara – Gudeliai – Žeimiai – Liškiava – Druskininkai – Latežeris – Margionys – Marcinkonys – Merkinė;

32.9. autoturizmo trasa Marcinkonys – Rudnia – Marcinkonys (A9): Marcinkonys – Zervynos – Pauosupė – Rudnia – Lynežeris – Marcinkonys. Alternatyva: nuo Rudnios į Lynežerį galima važiuoti per Krokšlį;

32.10. autoturizmo trasa Marcinkonys – Puvočiai – Marcinkonys (A10): Marcinkonys – Zervynos – Žiūrai – Trakiškiai – Puvočiai – Marcinkonys;

32.11. autoturizmo trasa Marcinkonys – Kabeliai – Marcinkonys (A11): Marcinkonys – Grybaulia – Musteika – Kabeliai – Margionys – Darželiai – Marcinkonys;

32.12. autoturizmo trasa Marcinkonys – Druskininkai (A12): Marcinkonys – Margionys – Kapiniškiai – Šunupis – Ucieka – Randamonys – Žiogeliai – Druskininkai.

33. Nacionalinio parko dviračių turizmo trasų sistemą sudaro tarpusavyje susijungiančios dviračių turizmo trasos ir atkarpos (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtos indeksais D1-D12):

33.1. EuroVelo 11 koridoriaus „Rytų Europos takas“ atkarpa (D1): Druskininkai – Latežeris – Margionys – Marcinkonys – Puvočiai – Merkinė – Mergelių akelės – Nedzingė. Ši trasa Nacionaliniame parke sutampa su Alytaus apskrities turizmo ir rekreacijos plėtros specialiajame plane pažymėtomis nacionalinio lygmens pagrindine ir tranzitine dviračių turizmo trasomis;

33.2. „Dzūkijos dviračių žiedo“ atkarpa (D2): Druskininkai – Liškiava – Merkinė – Puvočiai – Marcinkonys – Lynežeris – Zervynos – Žiūrai – Varėna;

33.3. pietinė Dainavos girios dviračių turizmo trasa (D3): Marcinkonys – Darželiai – Kapiniškės – Margionys – Musteika – Marcinkonys (trasos ilgis apie 36 km);

33.4. šiaurinė Dainavos girios dviračių turizmo trasa (D4): Marcinkonys – Lynežeris – Zervynos – Mančiagirė – Žiūrai – Dalgiakalnis – Marcinkonys (apie 40 km). Alternatyvos: nuo Lynežerio į Zervynas galima važiuoti pro Rudnią ir Pauosupę; nuo Marcinkonių į Zervynas galima važiuoti pro Stėgalių gamtinį kompleksą (neužsukant į Lynežerį);

33.5. Čepkelių dviračių turizmo trasa (D5): nuo Marcinkonių pro Alkūnės kampo geomorfologinį draustinį važiuojama iki Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato, atgal grįžtama siaurojo geležinkelio pylimu, vad. Prancūzkeliu (apie 16 km);

33.6. Merkinės – Marcinkonių dviračių turizmo trasa (D6): Merkinė – Česukai – Trasninkas – Puvočiai – Kašėtos – Marcinkonys (apie 23 km);

33.7. Merkinės – Varėnos dviračių turizmo trasa (D7): Merkinė – Lankininkai – Puvočiai – Mardasavas – Žiūrai (apie 24 km), toliau pro Lavysio ežerą važiuojama link Varėnos;

33.8. Merkinės – Uciekos – Druskininkų dviračių turizmo trasa (D8): Merkinė – Česukai – Ucieka – Randamonys – Žiogeliai – Grūtas (apie 25 km), toliau važiuojama į Druskininkus;

33.9. Druskininkų – Liškiavos – Merkinės dviračių turizmo trasa (D9): Druskininkai (Baltašiškė) – Gailiūnai – Liškiava – Žeimiai – Gudeliai – Dubaklonis – Merkinė (apie 26 km). Į trasą tikslinga įjungti vaizdingus Kreisos upelio klonius ir Raganos akmenį;

33.10. Merkinės – Subartonių dviračių turizmo trasa (D10): Merkinė – Pakelinio ež. – Subartonys – Samūniškės – Ešerinio ež. – Zakavoliai – Merkinė (apie 15 km). Į trasą tikslinga įjungti Vincuko ažuolą, Gelovinės šventvietę, Lietuvos partizanų atokvėpio vietą, Balyno ir Šarūno kalnus;

33.11. Merkinės – Lizdų dviračių turizmo trasa (D11): Merkinė – Ešerinio ež. – Baležeris – Apsingė – Veismūnai – Ryliškiei – Klepočiai – Lizdai – Miežionys – Druskininkų kaimas – Netiesos – Maksimonys – Zakavoliai – Merkinė (apie 38 km);

33.12. Uciekos – Margionių dviračių turizmo atkarpa (D12), sujungianti Merkinės – Druskininkų ir Dainavos girios dviračių turizmo trasas: Ucieka – Šunupis – Kapiniškės – Margionys (apie 15 km).

34. Numatoma įrengti šiuos Nacionalinio parko pėsčiųjų pažintinius ir mokomuosius takus (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtus indeksais P4-P7):

34.1. Skroblaus pažintinį taką (P4) Kapiniškių kraštovaizdžio draustinyje (apie 7 km). Į taką tikslinga įjungti Margionių kaimą, Skroblaus versmes, Kalnuočių kopą (apžvalgos bokštą);

34.2. Jonionių pažintinį taką (P5) nuo Merkinės tilto palei Nemuną iki Siuvėjo rėvos ir Jonionių akmenų (apie 3,3 km);

34.3. Merkinės pažintinį taką (P6): Merkinės lankytojų centras – kraštotyros ir genocido muziejus – bažnyčia – apžvalgos bokštas – piliakalnis – kapinynas – Merkinės žydų senosios kapinės – Merkinės žydų žudynių ir užkasimo vieta – šventvietė, vadinama Kukumbaliu – lankytojų centras (apie 5 km). Į taką tikslinga įjungti Nemuno ir Straujos santaką bei Straujos žemupio slėnį;

34.4. Liškiavos pažintinį taką (P7), apjungiantį Liškiavos piliakalnį, bažnyčios ir vienuolyno ansamblį, senąsias žydų kapines, retųjų ir vaistinių augalų ekspoziciją, Krūčiaus upelio slėnį (apie 3,6 km).

35. Centrinėje Nacionalinio parko dalyje numatoma įrengti specializuotą istorinę dviračių ir pėsčiųjų trasą „Lietuvos partizanų takais“: Puvočiai – Mardasavas – Glyno ežeras – Lankininkai –

Kasčiūnai – Roduka – Viršurodukis – Dubaklonis – Puvočiai (apie 32 km). Ši trasa gali būti suskaidyta į dvi mažesnes – šiaurinę ir pietinę.

36. Nacionaliniame parke vandens turizmas vystomas tik šiomis trasomis (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtos indeksais V1-V3):

36.1. Ūlos vandens turizmo trasa (V1). Turistų srautas šioje trasoje yra ribojamas, siekiant sumažinti neigiamą poveikį upės ekosistemai ir išsaugoti retas rūšis;

36.2. Merkio vandens turizmo trasa (V2);

36.3. Nemuno vandens turizmo trasa (V3). Šioje trasoje leidžiama plaukti motorizuotomis vandens transporto priemonėmis. Šiuo metu garlaiviu plaukiama nuo Druskininkų iki Liškiavos. Plaukimo garlaiviu turistinių maršrutų siūloma pratęsti iki Žiogelių ir Merkinės.

37. Siekiant pagerinti kraštovaizdžio apžvalgos sąlygas numatoma:

37.1. pastatyti apžvalgos bokštus Merkinės miestelyje ir prie atkuriamo Stėgalių gamtinio komplekso;

37.2. pritaikyti apžvalgai priešgaisrinį bokštą Margionių kaime (ant Kalnuočių kopos);

37.3. įrengti apžvalgos aikštelę neįgaliesiems Merkinės miestelyje (Bakšio gatvės gale Merkinės piliakalniui, Nemuno – Merkio ir Nemuno – Stangės santakoms apžvelgti);

37.4. įrengti apžvalgos aikšteles ant Grūdų skardžio (Dziackagirio pažintiniame take), Merkio ir Ūlos santakoje, prie Merkio (tarp Mardasavo ir Puvočių, taip pat virš atodangos Bingelių kaime), ant Krušonių skardžio, prie Baležerio, virš Pakrikštės senslėnio (Veismūnų kaime), prie Lizdų ežero, prie Nemuno Miežionių kaime, žemiau Nemuno ir Straujos santakos, dešiniajame Nemuno krante (Maksimonių kaime).

38. Skroblaus gamtiniame rezervate esantys gamtos ir kultūros paveldo objektai – Rudnios pietinis ir šiaurinis kalvaragiai, Rudnios sufozinis cirkas, šaltinis Kubilnyčia, Aukštagirio sufozinis cirkas ir šaltinis, Maždžeraus šaltiniai, G. Didelytės ažuolas, J. Vitkaus-Kazimieraičio vadavietė – gali būti lankomi pažintiniais ir mokomaisiais tikslais, lydint Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcijos darbuotojams.

VII SKYRIUS

GYVENAMŲJŲ VIETŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

39. Pagrindinė gyvenviečių ir infrastruktūros plėtros Nacionaliniame parke kryptis – kompaktiškai užstatytų kaimų ir Merkinės miestelio vystymas ir infrastruktūros gerinimas, siekiant patenkinti vietos gyventojų ir lankytojų reikmes.

40. Visuose kompaktiškai užstatytuose Nacionalinio parko kaimuose ir Merkinės miestelyje gali būti įrengiami šiuolaikinę technologijos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių, aikščių ir kiemų danga. Likusioje teritorijoje pirmenybė teikiama individualioms vandens tiekimo bei nuotekų utilizavimo sistemoms. Prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį gyvenvietės vaizdą bei esamą kraštovaizdžio pobūdį. Siūloma pakeisti orines elektros perdavimo linijas požeminiais kabeliais, pirmiausia kraštovaizdžio ir etnokultūriniuose draustiniuose.

41. Miestelio ir kaimų plėtra ir užstatymo sutankinimas galimas ekstensyvaus rekreacinio tvarkymo (GRe), sugriežtinto geoekologinio ir vizualinio reguliavimo (GAe, GAi), ekstensyvaus ir intensyvaus bendrojo tvarkymo (GŪe, GŪi) miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Merkinės miestelio plėtra numatoma šiaurės kryptimi gyvenamojo funkcinio prioriteto zonoje. Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtose teritorijose (Puvočių kaimo vakariniame ir rytiniame pakraščiuose, Žiūrų kaimo rytinėje dalyje, Mančiagirės kaimo centrinėje dalyje bei

Merkinės miestelio šiaurės vakariniame pakraštyje) naujos sodybos gali būti kuriamos tik pagal parengtą ir patvirtintą pažymėtos teritorijos detalų planą ar žemės sklypų konsolidacijos projektą.

42. Naujos sodybos gali būti kuriamos:

42.1. Tvarkymo plano 41 punkte nurodytose kraštovaizdžio tvarkymo zonose;

42.2. Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtose buvusių ir numatomų sodybų vietose;

42.3. Panaros, Norulių ir Samūniškių žemės ūkio funkcinio prioriteto zonose esančiuose ne mažesniuose kaip 0,5 ha žemės ūkio paskirties sklypuose.

43. Nacionaliniame parke esantys stambesnių transporto (valstybinės reikšmės kelių) ir inžinerinės infrastruktūros objektų sklypai tvarkomi pagal atliekamų funkcijų, technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus. Siekiama gerinti bendrojo naudojimo kelius pagal poreikį pritaikant juos pažintiniam turizmui. Tvarkant Nacionalinio parko kelius pirmenybė teikiama Tvarkymo plane pažymėtomis atkarpoms ir numatomų pažintinio turizmo maršrutų bei privažiavimų prie lankomų objektų įrengimui. Siūlomos pirmiausia tvarkyti kelių atkarpos:

43.1. privažiavimas prie numatomo Merkinės apžvalgos bokšto (apie 0,4 km);

43.2. privažiavimas prie Česukų kaimo (apie 2,5 km);

43.3. privažiavimas nuo Merkinės – Druskininkų kelio iki Viršurodukio kaimo – numatomo regioninio Pietų Lietuvos laisvės kovų informacinio centro (apie 4 km);

43.4. privažiavimas prie Mergelės Akelių stovyklavietės (apie 0,7 km);

43.5. privažiavimas prie Ešerinio stovyklavietės (apie 0,2 km);

43.6. privažiavimas prie Pauosupės stovyklavietės (apie 0,3 km);

43.7. privažiavimas prie Kuleinio rekreacinio prioriteto zonos (apie 1,3 km);

43.8. privažiavimas prie numatomos Pakrikštės apžvalgos aikštelės (apie 0,1 km);

43.9. privažiavimas iki Maksimonių (Šilų) kaimo, kuriame puoselėjami senieji amatai ir tautodailė (apie 1 km);

43.10. kelias nuo Marcinkonių iki Čepkelių pažintinio tako pradžios (autoturizmo ir dviračių turizmo trasos atkarpa, apie 3,8 km);

43.11. dviračių turizmo trasos atkarpa iki bitininkystės pažintinio tako (apie 0,5 km);

43.12. kelias Margionys – Šunupis (autoturizmo ir dviračių turizmo trasos atkarpa, apie 10 km);

43.13. dviračių turizmo trasos atkarpos tarp Merkinės, Česukų ir Žiogelių kaimų;

43.14. kelias tarp Netiesų ir Druskininkų kaimų (autoturizmo ir dviračių turizmo trasų atkarpa, apie 4,5 km).

44. Siekiant pagerinti vietos gyventojams ir lankytojams reikalingą infrastruktūrą numatoma:

44.1. pastatyti automobilių tiltą per Apsingės upelį Netiesų kaime;

44.2. rekonstruoti automobilių tiltą per Ūlos upę Žiūrų kaime;

44.3. rekonstruoti pakabinamą tiltą per Merkio upę Mardasavo kaime;

44.4. pastatyti tiltą pėstiesiems ir dviratininkams Uciekos upelio žemupyje;

44.5. pastatyti tiltą pėstiesiems ir dviratininkams per Dubaklonio ravą Dubaklonio kaime;

44.6. sudaryti sąlygas pėstiesiems ir dviratininkams persikelti per Merkio upę ties Česukų kaimu, atkuriant keltą arba pastatant kabantį tiltą.

45. Valstybės sienos apsaugos zonoje ir pasienio juostoje taikomas pasienio teisinis režimas, nustatytas Pasienio teisinio režimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 598 „Dėl Pasienio teisinio režimo taisyklių patvirtinimo“.

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas

2016-06-16

Administracijos ir personalo
departamento direktorius
R. J. J. Anulius
2016.06.14

21

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2016-03-18 Nr. (1.6.) ST-316
Į 2016-02-23 Nr. (23-1)-D8-1328

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“ projektą (toliau – projektas), neturėdama pastabų dėl projekto teisinio reguliavimo tikslo, dėl projekto teisinio reguliavimo priemonių, galimų teisinio reguliavimo pasekmių ir teisės technikos teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Pastebėtina, kad projektu numatoma keisti Dzūkijos nacionalinio parko teritorijos prioriteto zonų, tarp jų ir konservacinio funkcinio prioriteto, rekreacinio funkcinio prioriteto, ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonų ribas (pvz., plečiamas Subartonių kraštovaizdžio draustinis, numatomas naujas Stėgalios miško pušies genetinis draustinis), bei numatomos naujos Dzūkijos nacionalinio parko teritorijos tvarkymo kryptys ir priemonės, taigi, siūlytina įvertinti, ar projektu numatomu teisiniu reguliavimu nebus sukuriamos prielaidos tam tikra apimtimi naujai suvaržyti Dzūkijos nacionalinio parko teritorijoje veikiančių subjektų veiklą. Be to, jei projektu tam tikri apribojimai minėtiems subjektams vis dėlto būtų numatomi, taip pat turėtų būti įvertinamas projektu numatomo teisinio reguliavimo pereinamųjų nuostatų poreikis bei Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 32 straipsnio 4 dalyje numatomų kompensacijų išmokėjimo poreikis.

2. Atsižvelgiant į tai, kad dėl projektu numatomų pakeitimų turės būti keičiamos taip pat ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato ribos, bei siekiant užtikrinti teisėkūros ekonomiškumą, sistemiškumą ir efektyvumą, siūlytina įvertinti galimybę projektą teikti kartu su parengtais Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato ribų pakeitimais. Taip pat siekiant teisinio aiškumo, siūlytina projekto 1 punkto nuostatas, numatančias vėlesnę Dzūkijos nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano brėžinio įsigaliojimo datą, išskirti į atskirą projekto punktą.

3. Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1486 „Dėl naujų draustinių įsteigimo ir draustinių sąrašų patvirtinimo“ patvirtintame valstybinių kraštovaizdžio draustinių sąraše taip pat nurodomas projekto 4.1.12 papunktyje aprašomas Ūlos kraštovaizdžio draustinis, o

minėtu nutarimu patvirtintame valstybinių zoologinių draustinių ichtiologinių draustinių sąraše – Merkio ichtiologinis draustinis, kurio saugomi objektai patenka į projekto 4.1.9 papunktyje aprašomą Merkio kraštovaizdžio draustinio saugomų objektų ratą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei siekiant užtikrinti teisėkūros ekonomiškumo principą, siūlytina kartu su projektu pateikti ir minėto nutarimo pakeitimus, suderinant projekte numatomą ir šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą. Kartu siūlytina įvertinti poreikį kartu su projektu pateikti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1273 „Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimus.

4. Atsižvelgiant į tai, kad Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos sprendiniai ir teritorijos funkcinio zonavimo, tvarkymo bei rekreacinės sistemos brėžiniai, teritorijos, funkcinio zonų ir parko apsaugos (buferinės) zonų ribos yra patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 419 „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos“, lieka svarstyтина, dėl kokių priežasčių pasirenkama Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schema tvirtinti nauju Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, o ne nauja redakcija išdėstyti šiuo metu galiojantį minėtą nutarimą.

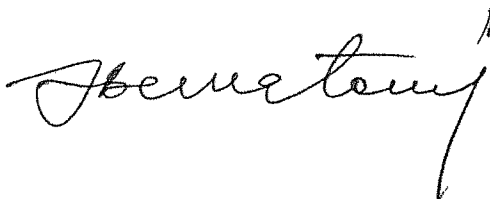
5. Siūlytina suderinti projektu patvirtinamų Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindinių sprendinių (toliau – sprendiniai) 6.4 papunktyje ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 27 straipsnyje vartojamas sąvokas.

6. Sprendiniuose naudojamas nuorodas į žemesnės galios teisės aktus siūlytina patikslinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintų Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 13 punkto nuostatomis (pvz., šiuo aspektu turėtų būti tikslinamos sprendinių 11.6, 12.2, 12.3 papunkčiuose pateikiamos nuorodos).

7. Pastebėtina, kad sprendinių tekste nepaaiškinama, kaip turėtų būti suprantamas sprendiniuose naudojamas * ženklas bei nurodomos skaičių kombinacijos (pvz., sprendinių 12.2 papunktyje).

8. Pastebėtina, kad sprendinių 10.2 papunkčio nuostatos, kuriomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu siūloma tam tikrus gamtos objektus skelbti gamtos paveldo objektais neatitinka Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies nuostatų, jog, gamtos paveldo objektus (saugomus gamtinio kraštovaizdžio objektus) saugomais objektais skelbia Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, tvirtindama šių objektų schemas. Siūlytina šiuo aspektu patikslinti sprendinių 10.2 papunktį.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniis

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DZŪKIJOS
NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ)
PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(TAP NR. 16-765(2)) (TAIS NR. 15-12418(4))**

2016-06-22 Nr.NV-2025

Vilnius

Įvertinę po 2016 m. gegužės 24 d. ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarimo (protokolo Nr. 21, 5 kl.) teikiamo patikslinto Vyriausybės nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, pažymime, kad pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

[Signature]
2016-07-05

Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo (TAP-16-765) (15-12418(5))

Pranešėjas: Aplinkos ministras K. Trečiokas

Dalyvauja: Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos vyresnysis planuotojas Vytautas Rukas

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenė

2016-05-13

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2016-05-24</u> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p><i>Suilyti AM įvertinti TM ir TD pastabas. Patikrinti projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, o likus nesuderintių miestų, - Vyriausybės posėdžio B dalyje.</i></p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>